

OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia

Archeologia pogranicza biokulturowego Wschodu i Zachodu Europy

2. Kod modułu kształcenia

05-APWZ-12

3. Rodzaj modułu kształcenia

fakultatywny

4. Kierunek studiów

Archeologia, specjalizacja Archeologia Pradziejowa i Średniowieczna

5. Poziom studiów

II stopień

6. Rok studiów

I rok

7. Semestr

letni

8. Rodzaje zajęć i liczba godzin

75 h wykłady, 45 h konwersatoria

9. Liczba punktów ECTS

10

10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy
(wykładowców) / prowadzących zajęcia

prof. dr hab. Aleksander Koško, antokol@amu.edu.pl; dr Józef Bednarczyk, jotbe@amu.edu.pl;

dr Piotr Chachlikowski, piotr_chachlikowski@poczta.onet.pl; dr Marcin Ignaczak,

ignaczak@amu.edu.pl; dr hab. Przemysław Makarowicz, przemom@amu.edu.pl

11. Język wykładowy

polski

II. Informacje szczegółowe

1. Cel (cele) modułu kształcenia:

Celem wykładów i konwersatoriów jest przekazanie studentom zaawansowanej wiedzy na temat zjawisk społeczno-kulturowych zachodzących w Europie Środkowowschodniej i w zachodniej Eurazji w okresie od VI tys. BC do V w. AD. Słuchacze powinni rozumieć istotę złożonych procesów formujących specyficzną „kulturę pogranicza” – zespół wzorców zachowań kulturowych, często synkretycznych, niewystępujących w „centrum”. W efekcie studenci winni zyskać umiejętność samodzielnej oceny zjawisk i procesów społecznych, osadniczo-gospodarczych i kulturowych na wskazanym terenie. Zgromadzona wiedza stworzy podstawy dla dalszego rozwijania zainteresowań pradziejami Europy Środkowowschodniej. Ich realizacją mogą być projekty badawcze i prace magisterskie podejmujące tematykę kultury międzymorza bałtycko-pontyjskiego.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

Podstawowa wiedza z zakresu pradziejów Europy Środkowowschodniej

3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów

Symbol efektów kształcenia	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student potrafi:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów
APWZ_01	uporządkować i przedstawić wiedzę na temat rozwoju systemów społeczno-kulturowych w Europie Środkowowschodniej i zachodniej części Eurazji w okresie VII tys. BC – V w. AD	K_W01, K_W04, K_W06; K_U03
APWZ_02	potrafi zastosować wiedzę obejmującą terminologię, bazę źródłową, normy teoretyczne i zasady analityki, która dotyczy okresu VII tys. BC – V w. AD w Europie i zachodniej części Eurazji	K_W02, K_W03, K_W04, K_U05
APWZ_03	umie rozpoznać i zrozumieć uwarunkowania środowiskowe i kulturowe procesu rozwoju omawianych systemów społeczno-kulturowych	K_W05, K_W07, K_U08
APWZ_04	zna aktualne nurty dyskusji naukowych na tematy poruszane w ramach zajęć	K_W01, K_W05, K_W07, K_U08
APWZ_05	zna zasoby informacji naukowej i profesjonalne narzędzia wyszukiwawcze dotyczące wiedzy o rozwoju społeczno-kulturowym w Europie Środkowowschodniej i zachodniej Eurazji, potrafi dokonać prawidłowego doboru źródeł dla realizacji pracy magisterskiej	K_W01, K_W04, K_W06, K_U01, K_U02, K_U04, K_K01, K_K02
APWZ_06	potrafi podjąć dyskusję nad węzłowymi problemami epoki wczesnych metali i epoki żelaza (do V w. AD) w Europie Środkowowschodniej oraz zachodniej Eurazji w perspektywie dalszego kształcenia w tym kierunku	K_W01, K_W04, K_W05, K_W06, K_U01, K_U10, K_K01, K_K02, K_K03, K_K05

4. Treści kształcenia

Archeologia pogranicza biokulturowego Wschodu i Zachodu Europy

Symbol treści kształcenia	Opis treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_01	Przedstawienie bazy źródłowej, terminologii norm analitycznych w badaniach archeologicznych nad pograniczem Europy Wschodniej i Zachodniej	APWZ_01, APWZ_02
TK_02	Ocena wyróżników teoretycznych (metodologiczno-metodycznych) oraz organizacyjnych archeologii Wschodu (rosyjskiej, sowieckiej i postsowieckiej: ukraińskiej i białoruskiej)	APWZ_01, APWZ_02, APWZ_04
TK_03	Delimitacja pogranicza biokulturowego; „limes bużańsko – dniestrzański”; Wprowadzenie w polskie tradycje badań „pogranicza” (specyfikę kulturową ziem Polski)	APWZ_01, APWZ_04, APWZ_05
TK_04	Międzymorze bałtycko-pontyjskie jako pogranicze tradycji kulturowych Europy Wschodniej i Zachodniej	APWZ_01, APWZ_03, APWZ_04, APWZ_05
TK_05	Chronologia i periodyzacja ugrupowań kulturowych międzymorza bałtycko-pontyjskiego	APWZ_02, APWZ_03, APWZ_05
TK_06	Charakterystyka systemów społeczno-gospodarczo-politycznych w okresie od VI tys. BC do V w. AD w Europie Środkowowschodniej i zachodniej Eurazji	APWZ_04, APWZ_05, APWZ_06
TK_07	Przegląd klasycznych problemów badawczych „archeologii pogranicza” (m.in. perspektyw regionalizacji kulturowej w epokach wczesnego metalu, prologu epoki żelaza oraz schyłku starożytności; pradziejowych początków szlaków bałtycko-pontyjskich, gospodarki surowcowej międzymorza bałtycko-pontyjskiego, zagadnień relacji etnicznych w strefie „limesu bużańsko-dniestrzańskiego”)	APWZ_05, APWZ_06

5. Zalecana literatura

D.W. Anthony, *The Horse, the Wheel and Language*, Princeton 2007.

J. Batora, *Štúdie ku komunikcii medzi strednou a východnou Európu v dobe bronzovej*, Bratislava 2006.

M. Dębiec, M. Wołoszyn (red.), *U źródeł Europy Środkowo – Wschodniej: pogranicze polsko-ukraińskie w perspektywie badań archeologicznych*, Rzeszów 2007.

- M. Ignaczak, A. Koško, M. Szmyt (red.), Między Bałtykiem a Morzem Czarnym. Szlaki międzymorza IV-I tys. przed Chr., Poznań 2011.
- A. Koško, Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych, Poznań 1981.
- A. Koško, A. Kalečyc (red.) Wspólnota dziedzictwa archeologicznego ziem Białorusi i Polski, Warszawa 2004.
- A. Koško, V. I. Klochko (eds) Routes between the Seas: Baltic-Bug-Boh-Pont from the 3rd to the middle of the 1st millennium BC, „Baltic-Pontic Studies”, tom 14, Poznań 2009.
- A. Koško, M. Szmyt (red.), Nomadyzm a pastoralizm w międzyrzeczu Wisły i Dniepru (neolit, eneolit, epoka brązu), Poznań 2004.
- P. Makarowicz, Trzciniecki krąg kulturowy – wspólnota pogranicza Wschodu i Zachodu Europy, Poznań 2010.
- M. Videiko, Ukraina: Vid Tripolja do Antiv, Kijów 2008.

6. Informacja o przewidywanej możliwości wykorzystania b-learningu
Konsultacje przez media elektroniczne, przygotowanie prezentacji
7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.
Biblioteka Główna UAM, Biblioteka Instytutu Prahistorii UAM, Biblioteka Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Strona www. Instytutu Prahistorii UAM
(<http://archeo.amu.edu.pl/edukacja.htm>)

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania

Nazwa modułu (przedmiotu): Archeologia pogranicza biokulturowego Wschodu i Zachodu Europy			
Symbol efektu kształcenia dla modułu	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia
APWZ_01	TK_01, TK_02, TK_03, TK_04	konwersatorium, wykład	F – obserwacja pytań zadawanych w trakcie zajęć; P – egzamin ustny
APWZ_02	TK_01, TK_02, TK_05	konwersatorium, wykład	F – obserwacja pytań zadawanych w trakcie zajęć; P – egzamin ustny
APWZ_03	TK_04, TK_05	wykład	P – egzamin ustny
APWZ_04	TK_03, TK_04, TK_05, TK_06	wykład	P – egzamin ustny
APWZ_05	TK_03, TK_04,	wykład	P – egzamin ustny

	TK_06, TK_07		
APWZ_06	TK_06, TK_07	wykład	P – egzamin ustny

2. Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS)

Nazwa modułu (przedmiotu): Archeologia pogranicza biokulturowego Wschodu i Zachodu Europy	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	120
Praca własna studenta (przygotowania do zajęć)	45
Praca własna studenta (czytanie literatury)	45
Praca własna studenta (przygotowanie do egzaminu)	30
SUMA GODZIN	240
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	10

3. Sumaryczne wskaźniki ilościowe

- a) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich – 10
- b) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe – 0

4. Kryteria oceniania

- 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 3,5 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z niedociągnięciami
- 3,0 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami
- 2,0 – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne